

Czas wolny młodych ludzi w Suwałkach.

Raport badawczy

dr Maciej Białous, Fundacja SocLab

Realizacja badania

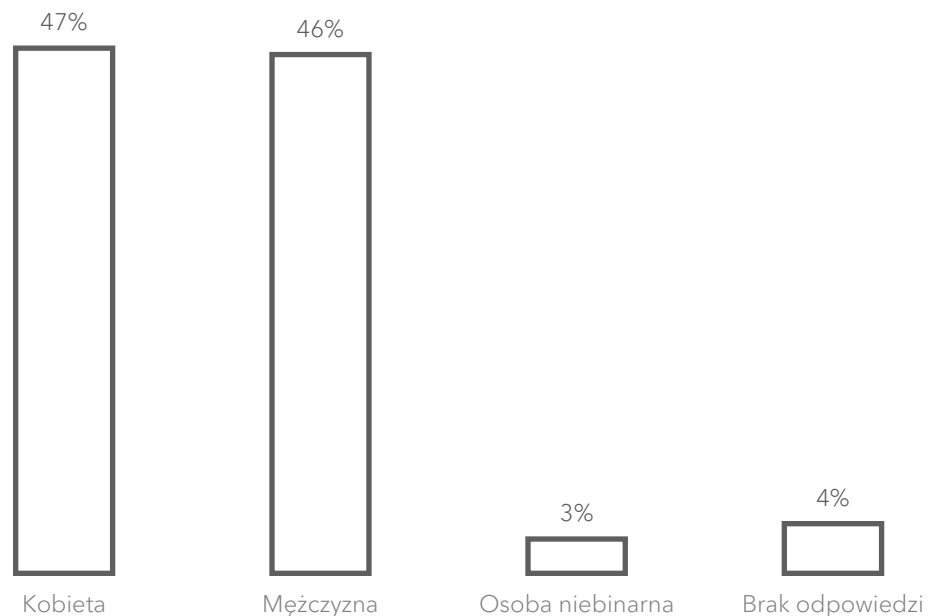
Niniejszy raport przedstawia wyniki badania kwestionariuszowego, skierowanego do młodzieży i młodych dorosłych mieszkających w Suwałkach lub spędzających w tym mieście wolny czas. Kwestionariusze do samodzielnego wypełnienia przez Internet (CAWI) były kolportowane wśród grup docelowych w okresie 30.08-11.11.2024. W tym czasie kwestionariusze zostały wypełnione w całości przez 363 osoby. Zebrane dane stanowią podstawę do przedstawionych w dalszej części raportu analiz, chociaż ze względu na konstrukcję kwestionariusza, odpowiedzi na niektóre pytania zostały udzielone przez mniejszą liczbą respondentek i respondentów.

Badanie kwestionariuszowe zostało uzupełnione jednym zogniskowanym wywiadem grupowym z młodymi mieszkańcami Suwałk. Został on przeprowadzony w październiku 2024 r.

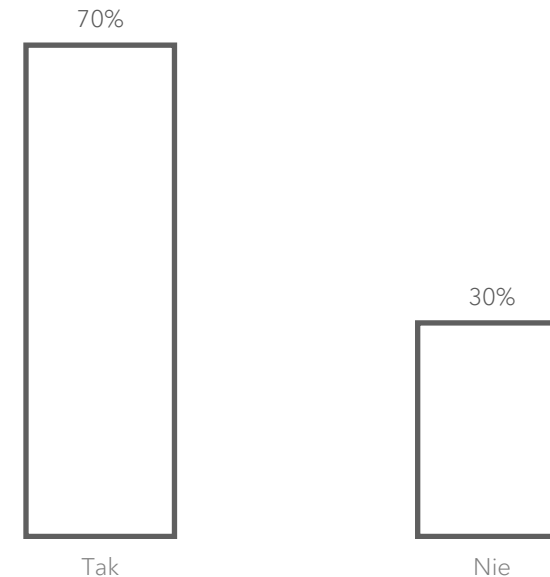
Kim są osoby badane?

Wśród 363 osób, które w całości wypełniły kwestionariusz znalazły się osoby w różnym wieku, różnej płci, znajdujące się na zróżnicowanym poziomie edukacji. Poniżej zostały zestawione wybrane informacje dotyczące respondentek i respondentów.

Wykres 1. Płeć osób badanych

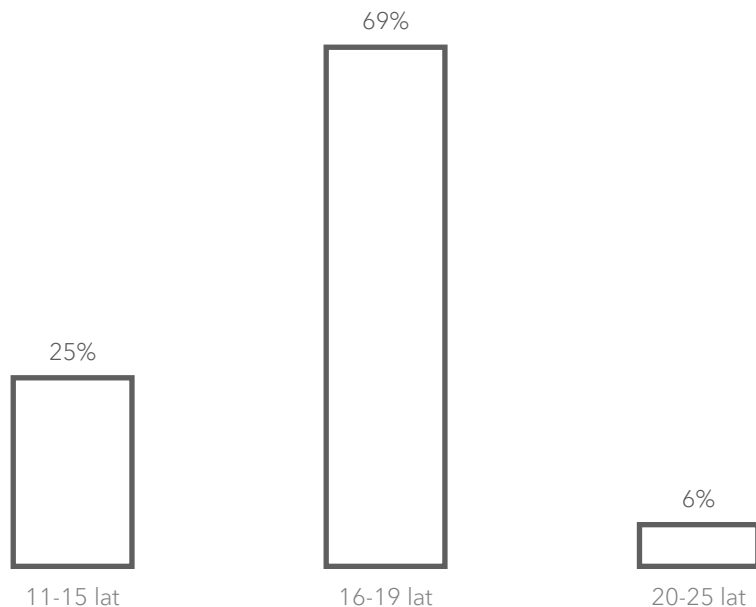
Wykres 2. Czy osoby badane mieszkają w Suwałkach?

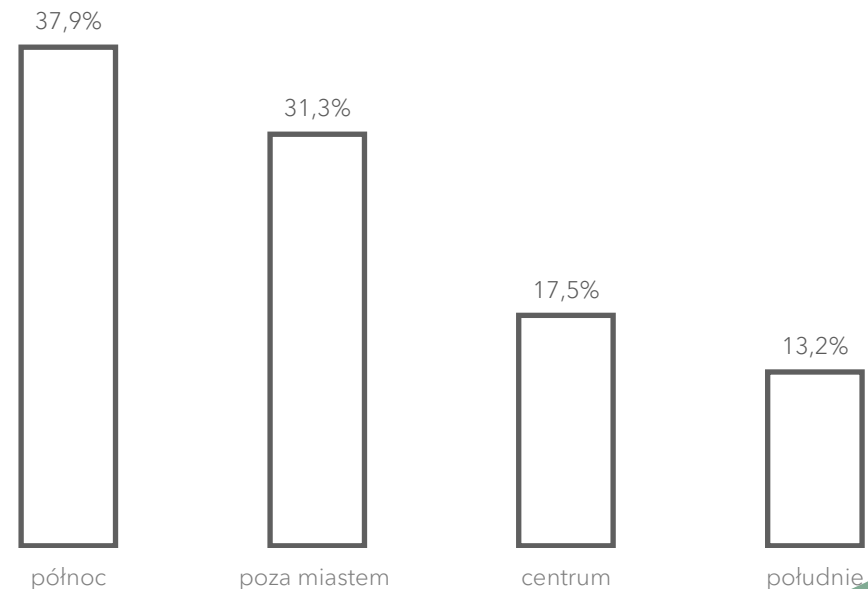
Kim są osoby badane?

Respondenci i respondentki to osoby w wieku od 11 do 25 roku życia. Na potrzeby analiz zostały one podzielone na trzy kategorie wiekowe (11-15, 16-19, 20-25 lat), z grubsza odpowiadające kolejnym etapom edukacji. Badanych podzielono również na cztery kategorie ze względu na miejsce zamieszkania. Wyróżniono północ, centrum i południe miasta oraz miejscowości poza Suwałkami.

Wykres 3. Kategorie wiekowe osób badanych

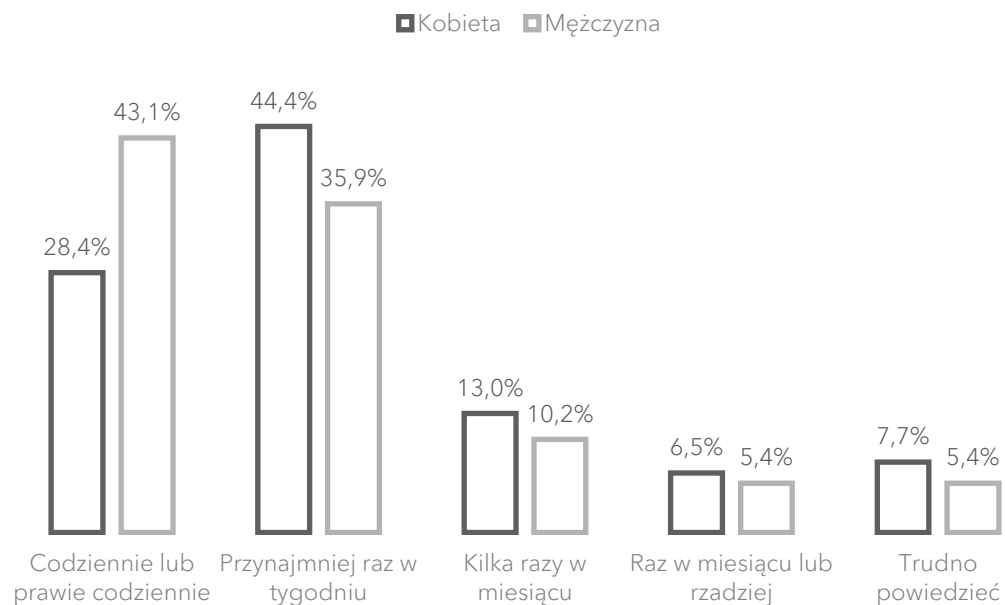
Wykres 4. Miejsce zamieszkania osób badanych

Spędzanie wolnego czasu

Badana grupa osób chętnie spędza wolny czas poza domem. Blisko $\frac{3}{4}$ respondentek i respondentów robi to przynajmniej raz w tygodniu, w tym ponad 35% codziennie lub prawie codziennie. Wiek ani poziom edukacji nie różnicują w sposób wyraźny częstotliwości spędzania wolnego czasu poza domem, natomiast można zauważyć, że mężczyźni częściej niż kobiety wskazywali na odpowiedź „codziennie lub prawie codziennie”. Pokazuje to wykres poniżej.

Co drugi badany mieszkaniec centrum Suwałk spędza czas wolny poza domem codziennie lub prawie codziennie, podczas gdy wśród pozostałych badanych robi tak 34% osób.

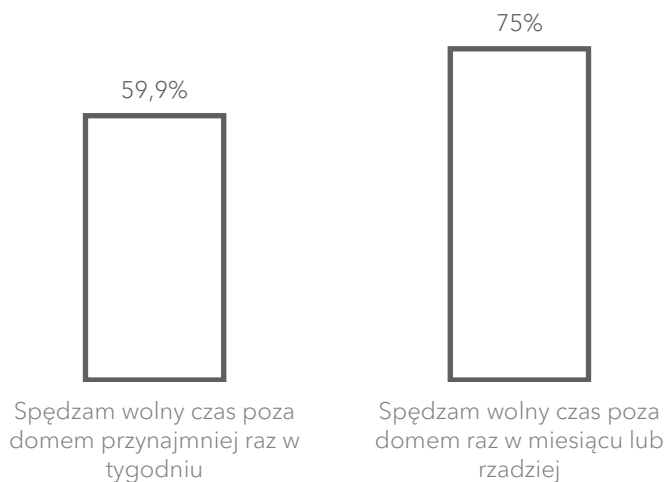

Wykres 5.
Płeć a
częstotliwość
spędzania
wolnego czasu
poza domem

Spędzanie wolnego czasu

Większość badanych (63%) chciałoby częściej spędzać czas wolny poza domem. Przeciwnego zdania było 19% respondentek i respondentów. Potrzeba ta jest powszechniejsza wśród osób, które rzadziej spędzają wolny czas poza domem, na co wskazuje wykres poniżej. O chęci częstszego wychodzenia z domu częściej wspominały również respondentki (73,4%) niż respondenci (55,1%), co sugeruje, że wachlarz możliwości spędzania wolnego czasu poza domem wydaje się większy z perspektywy badanych mężczyzn.

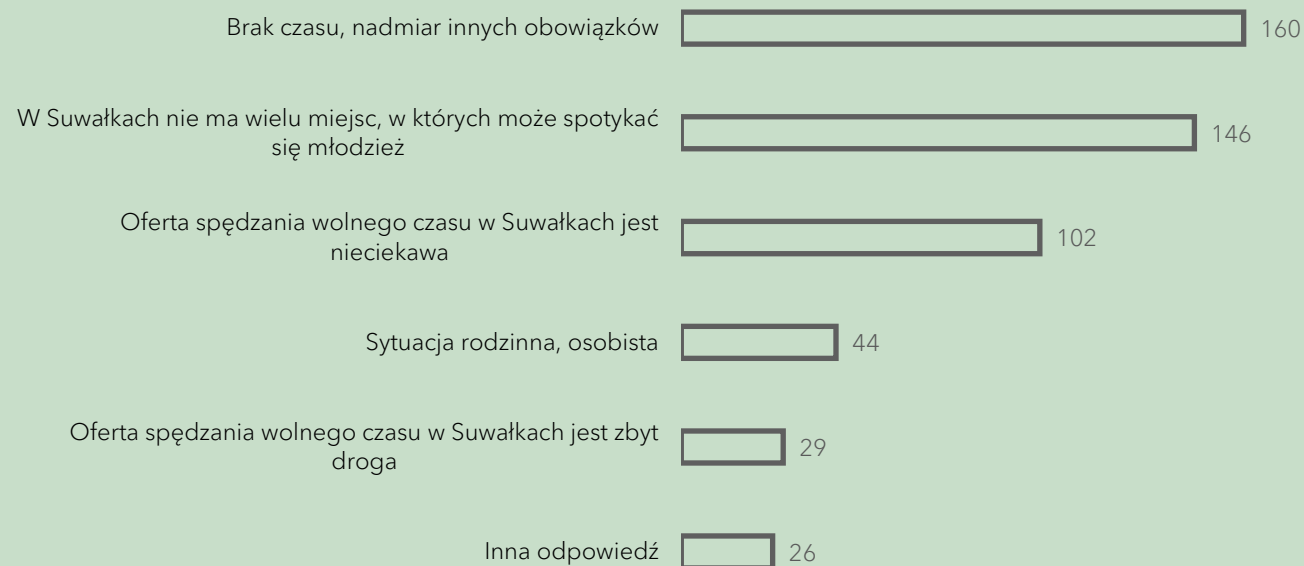
Wykres 6.
Osoby, które chcą częściej spędzać wolny czas poza domem wobec obecnej częstotliwości spędzania wolnego czasu poza domem

Bariery spędzania wolnego czasu

Co sprawia, że osoby badane nie spędzają częściej wolnego czasu poza domem? Najpowszechniej pojawiająca się odpowiedź wskazuje na brak czasu i nadmiar innych obowiązków, natomiast dwie kolejne kategorie odpowiedzi związane są z czynnikami zewnętrznymi. Dotyczą one **niedostatku miejsc** w Suwałkach, w których może spotykać się młodzież oraz **nieciekawej oferty** spędzania wolnego czasu. Argumenty te częściej wskazywane są przez respondentki (53,3%) niż respondentów (29,9%) oraz przez osoby powyżej 16 roku życia (31,1%) niż młodsze (19,4%).

Wykres 7.
Jakie są główne przeszkody w spędzaniu wolnego czasu poza domem? (można było wskazać więcej niż 1 odpowiedź)

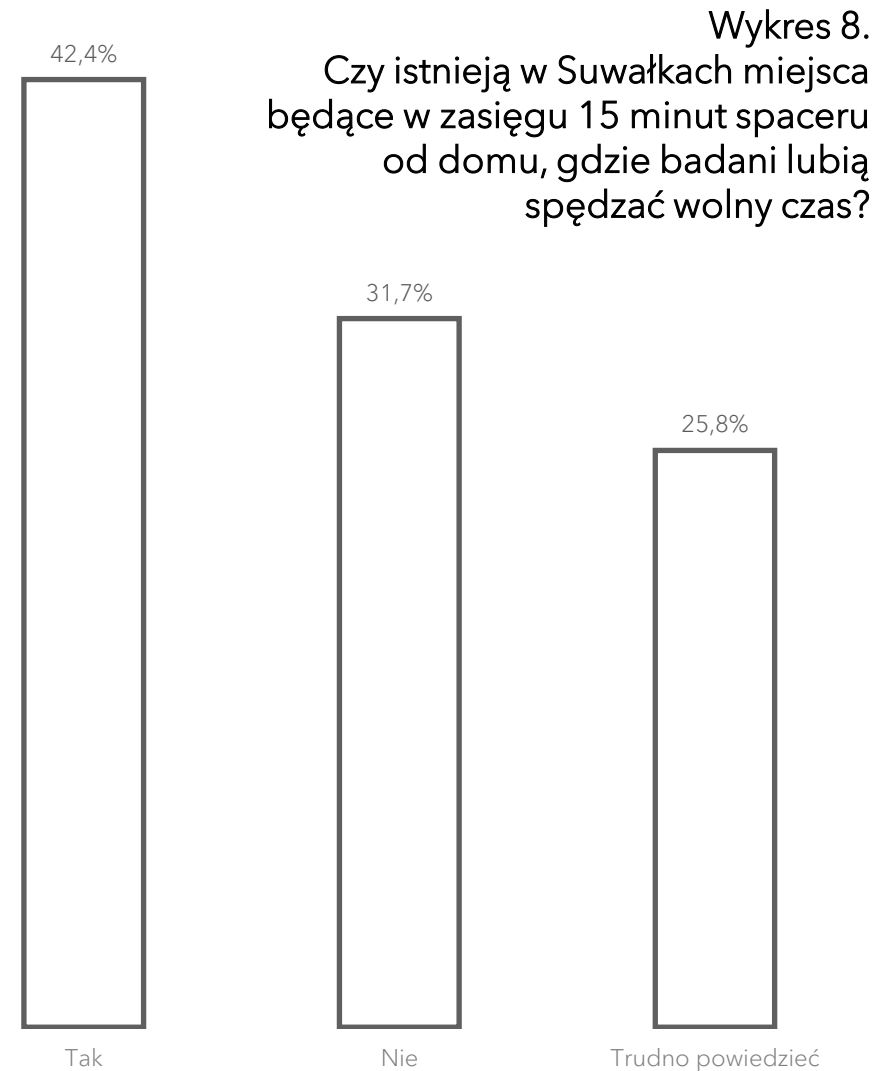
Bariery spędzania wolnego czasu

Okazuje się, że niektóre z deklarowanych barier spędzania wolnego czasu różnią się w zależności od miejsca zamieszkania. Po pierwsze, badani mieszkający poza miastem, o wiele mniej krytycznie oceniają suwalską ofertę, prawdopodobnie porównując ją do swojego najbliższego otoczenia. Po drugie, mieszkańcy centrum miasta rzadziej narzekają na niewielką liczbę miejsc spotkań, jednocześnie częściej zauważając, że oferta spędzania wolnego czasu jest zbyt droga. Obie kwestie prawdopodobnie łączą się ze sobą, jako że centrum oferuje więcej możliwych aktywności (takich jak kawiarnie, sklepy, kino itp.), ale częściej wiąże się to z kosztami uczestnictwa.

	centrum	północ	południe	poza miastem
W Suwałkach nie ma wielu miejsc, w których może spotykać się młodzież	38%	52%	50%	18%
Oferta spędzania wolnego czasu w Suwałkach jest nieciekawa	26%	33%	37%	15%
Oferta spędzania wolnego czasu w Suwałkach jest zbyt droga	15%	9%	4%	4%

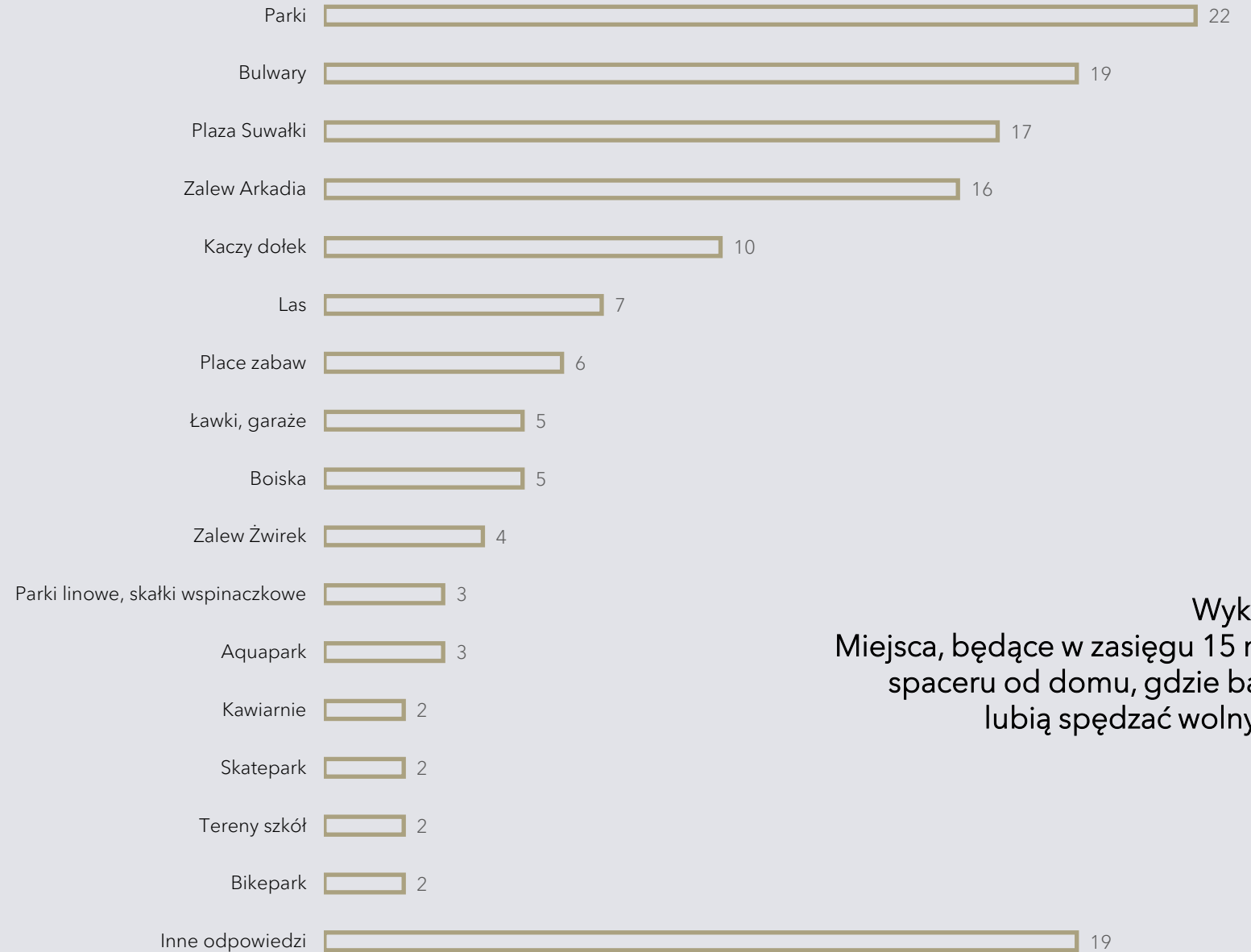
Miejsca spotkań

Tylko dwie na pięć badanych osób wskazało, że są w Suwałkach miejsca, będące w zasięgu 15 minut spaceru od domu, gdzie lubią spędzać wolny czas. Blisko 60% nie ma, bądź nie potrafi jednoznacznie wskazać takich miejsc w najbliższej okolicy. Najbardziej zdecydowani w odpowiedziach przeczących byli mieszkańcy południowej części Suwałk. Wśród nich, 43,5% stwierdziło, że nie ma takich miejsc (a 41,3%, że są).

Miejsca spotkań

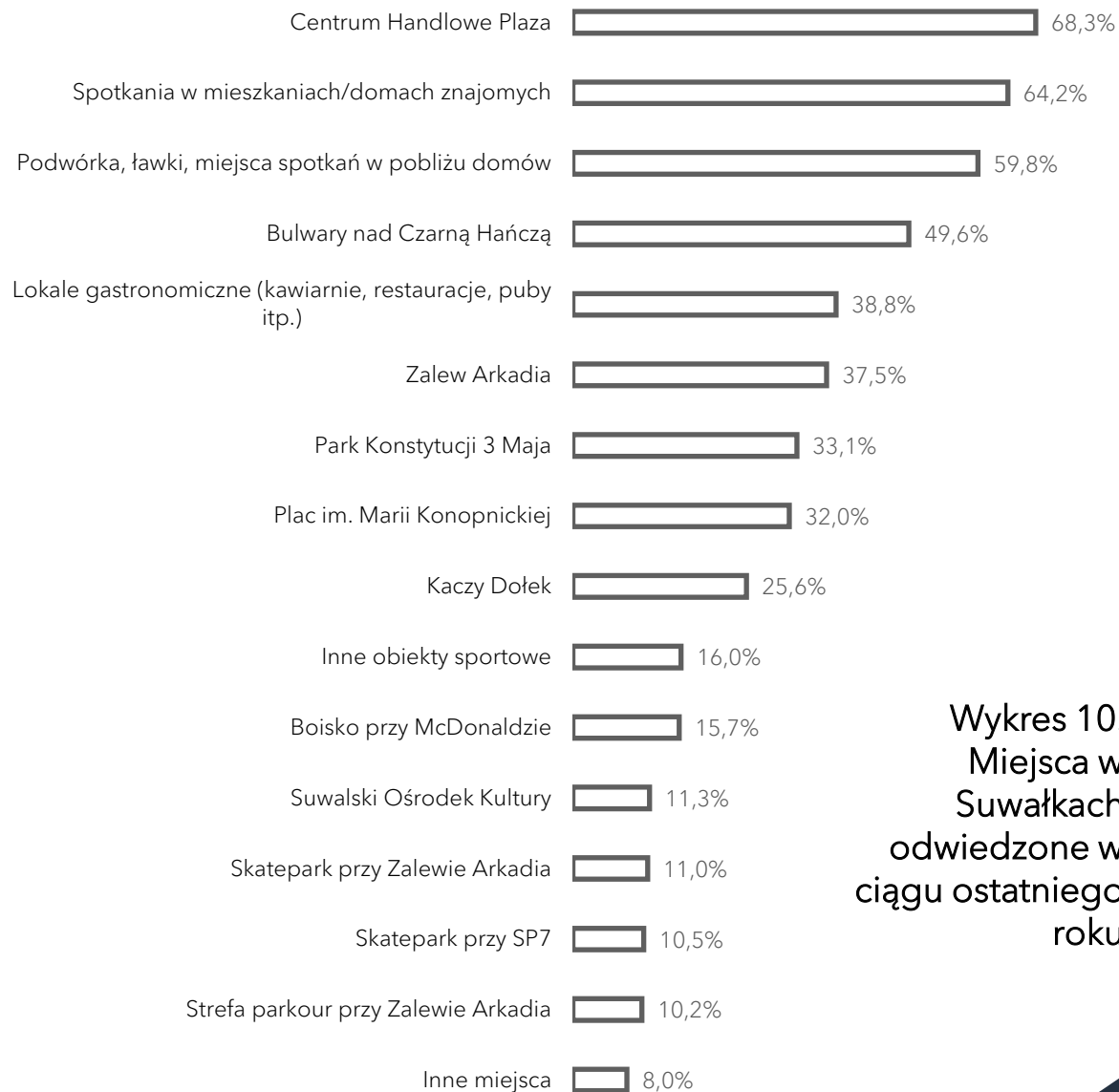
Wśród miejsc w Suwakach, gdzie osoby badane lubią spędzać wolny czas i które znajdują się w zasięgu 15 minut spaceru od domu dominują przestrzenie otwarte: parki, bulwary, akwenu, lasy itd. Z jednej strony wskazuje to na dużą różnorodność takich miejsc w mieście, z drugiej na znaczne ograniczenie możliwości spędzania wolnego czasu podczas niesprzyjających warunków pogodowych. Takie spostrzeżenie potwierdzają również wypowiedzi badanych podczas wywiadu grupowego. Wśród miejsc pod dachem, jedyną często powtarzającą się w ankiecie kategorią było Centrum Handlowe Plaza.

Wykres 9.
Miejsca, będące w zasięgu 15 minut spaceru od domu, gdzie badani lubią spędzać wolny czas

Miejsca spotkań

Badanych spytano również o to, czy w ciągu ostatniego roku zdarzało im się spędzać wolny czas w konkretnych miejscach w Suwałkach. Odpowiedzi przedstawiono na wykresie wskazującym odsetek osób badanych, które odwiedziły dane miejsca w tym okresie. Wyniki pokazują, że powszechną alternatywą dla spotkań w przestrzeniach otwartych jest jedynie Centrum Handlowe Plaza oraz domy i mieszkania prywatne. Lokale gastronomiczne (kawiarnie, restauracje, puby) odwiedziło mniej niż 40% respondentek i respondentów, a Suwalski Ośrodek Kultury 11,3%, czyli mniej więcej co dziewiąta osoba badana. Swoistą nieprzyjazność głównej siedziby SOK jako dobrego miejsca spotkań dla młodzieży potwierdzają również wypowiedzi zebrane podczas wywiadu fokusowego, podczas którego zwracano uwagę, że nie jest to miejsce sprzyjające swobodnym działaniom, wychodzącym poza ramy ustalonej instytucjonalnie oferty.

Wykres 10.
Miejsca w
Suwałkach
odwiedzone w
ciągu ostatniego
roku

Miejsca spotkań

Typowe miejsca spotkań różnią się w zależności od miejsca zamieszkania badanych. Wybrane różnice w odpowiedziach pokazuje tabela obok. Centrum Handlowe Plaza należy do popularnych miejsc spotkań dla wszystkich, ale w przypadku mieszkańców centrum jest to miejsce, które odwiedził największy odsetek badanych (77%). Mieszkańcy północnej części miasta częściej niż inni spotykają się w mieszkaniach i domach znajomych oraz na podwórkach, ławkach i innych miejscach spotkań w pobliżu domów. Suwalski Ośrodek Kultury tylko nieznacznie częściej przyciąga mieszkańców północnej części Suwałk.

	centrum	północ	południe
Centrum Handlowe Plaza	77,0%	66,7%	60,9%
Spotkania w mieszkaniach/domach znajomych	63,9%	74,2%	69,6%
Podwórka, ławki, miejsca spotkań w pobliżu domów	60,7%	73,5%	50,0%
Zalew Arkadia	57,4%	34,8%	50,0%
Lokale gastronomiczne (kawiarnie, restauracje, puby itp.)	54,1%	42,4%	37,0%
Park Konstytucji 3 Maja	52,5%	31,8%	34,8%
Kaczy Dołek	21,3%	41,7%	13,0%
Suwalski Ośrodek Kultury	11,5%	15,2%	10,9%

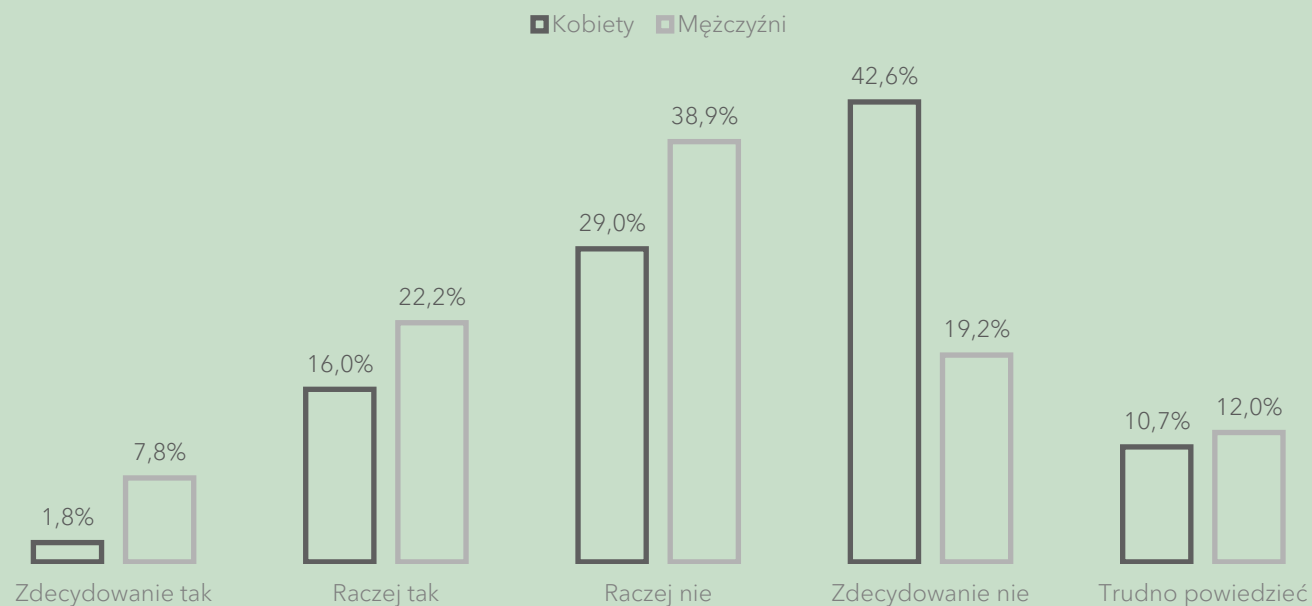
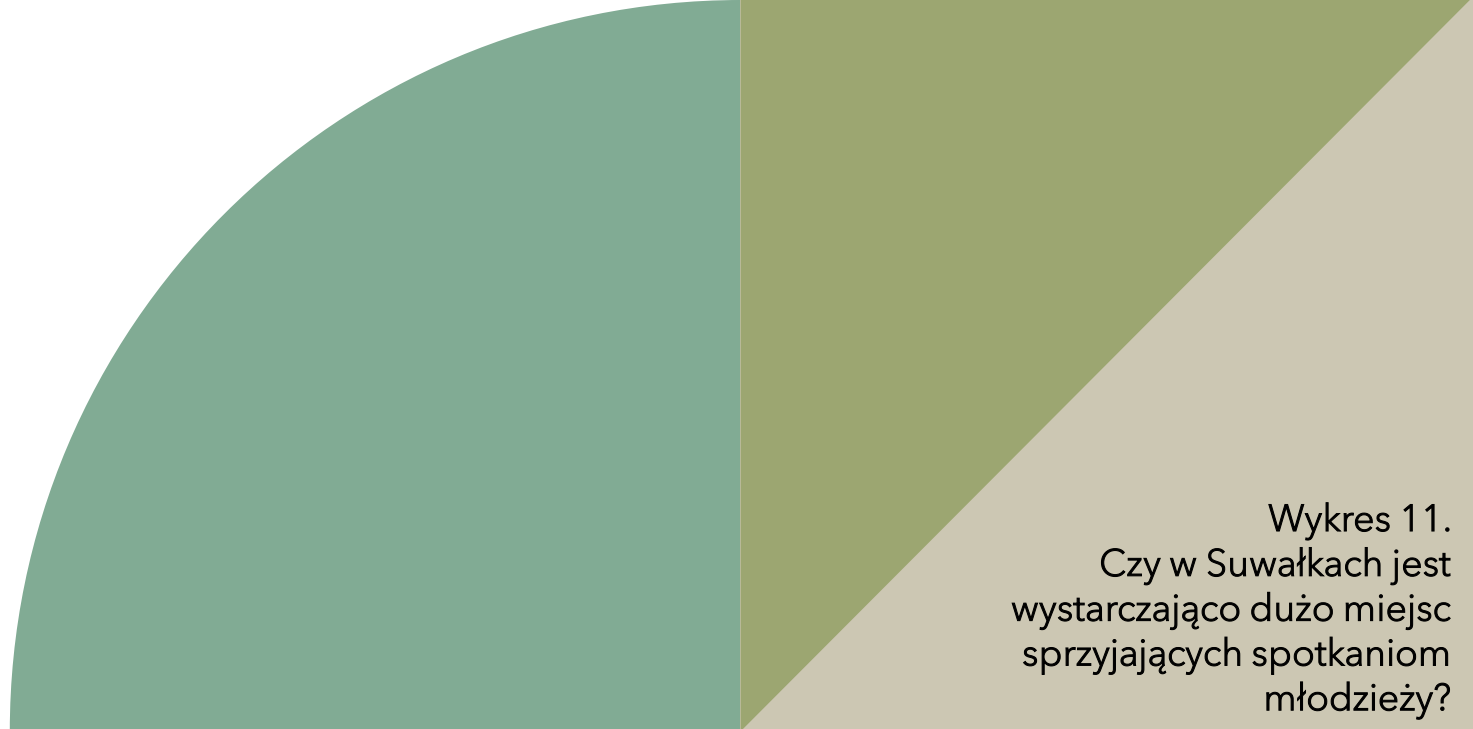
Miejsca spotkań

Należy również zauważyć, że respondenci częściej wskazywały na spędzanie wolnego czasu w domach i mieszkaniach znajomych oraz Centrum Handlowym Plaza, podczas gdy respondenci powszechniej wskazywali na korzystanie z infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boisko przy McDonaldzie, strefa parkour, inne obiekty sportowe). Starsi badani, przede wszystkim powyżej 16 roku życia bardziej powszechnie spotykali się w domach znajomych, lokalach gastronomicznych oraz w przestrzeni bulwarów nad Czarną Hańczą. Młodszy bardziej powszechnie pojawiali się na podwórkach w okolicach domów czyli, jak można się domyślić, również na osiedlowych boiskach i placach zabaw oraz - co ciekawe - w Centrum Handlowym Plaza (78,5% badanych poniżej 16 roku życia wobec 64,8% starszych respondentek i respondentów).

Miejsca spotkań

Podsumowując, na pytanie o to, czy w Suwałkach jest wystarczająco dużo miejsc sprzyjających spotkaniom młodzieży, **około 2/3 badanych odpowiada przecząco**. Można zinterpretować to jako wyraźną potrzebę większej liczby takich miejsc, być może szczególnie umożliwiających korzystanie bez względu na warunki pogodowe. Co ciekawe, wiek nie różnicuje rozkładu odpowiedzi na to pytanie. Niewystarczającą liczbę miejsc odczuwają podobnie uczniowie i uczennice szkół podstawowych i średnich oraz młodzi dorośli, chociaż najstarsi badani (powyżej 20 roku życia) charakteryzują się jednocześnie nieco mniejszą aktywnością (w ciągu roku odwiedzili średnio 4 kategorie miejsc, podczas gdy młodsi 5 kategorii miejsc). Odpowiedzi różnicuje natomiast płeć osób badanych. Jak widać na wykresie, respondenci są w swoich wypowiedziach zdecydowanie bardziej krytyczni niż respondenci. W przypadku miejsca zamieszkania, sumy odpowiedzi twierdzących i przeczących rozkładają się podobnie, natomiast mieszkańcy południa Suwałk najczęściej stwierdzali w sposób zdecydowany, że nie ma takich miejsc (45,7% takich głosów, przy 29,4% wśród pozostałych osób badanych).

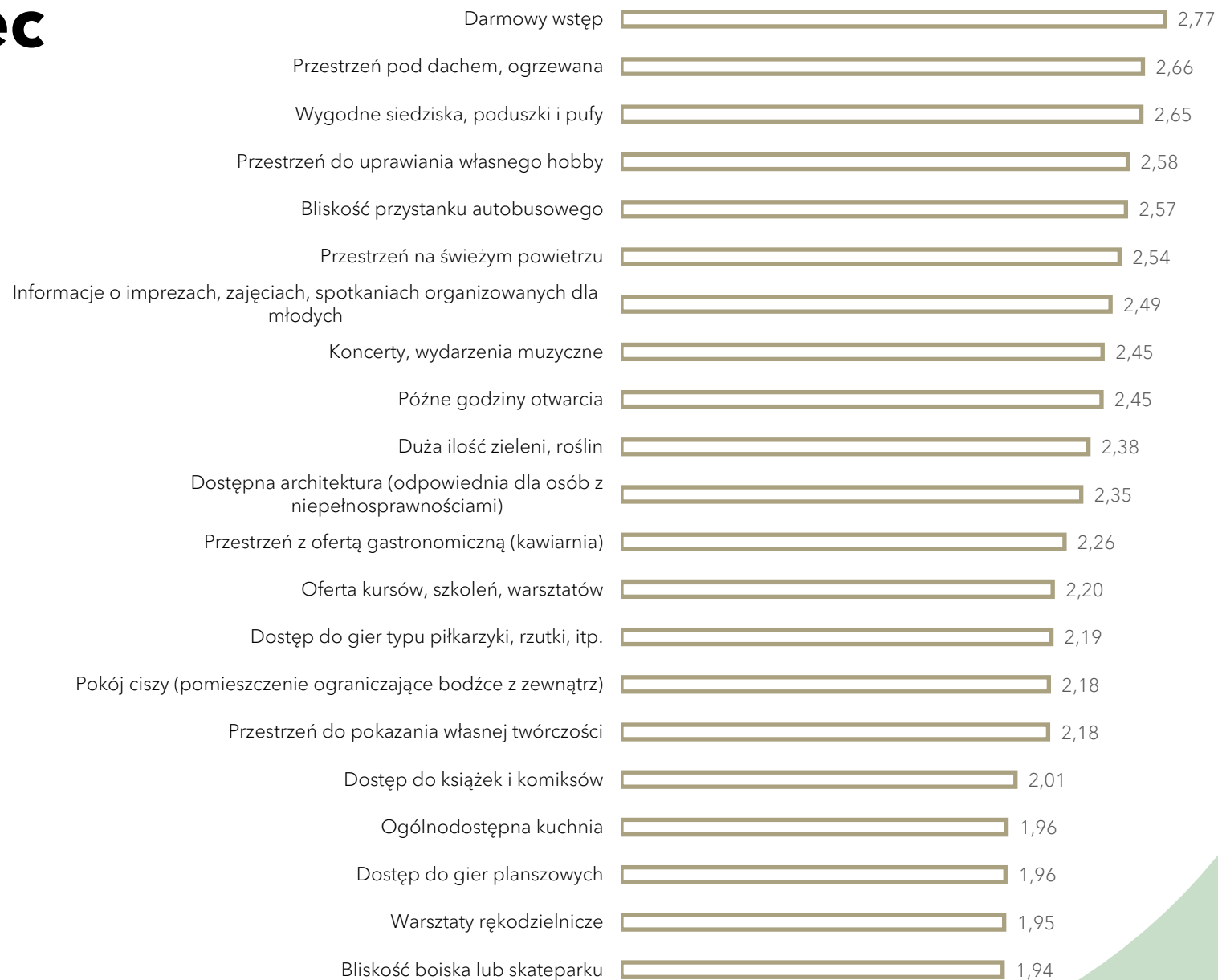

Oczekiwania wobec miejsca spotkań

Jednym z elementów badania była prośba do respondentek i respondentów o to, aby wyobrazili sobie, że w Suwałkach ma powstać nowe miejsce do spędzania wolnego czasu dla młodzieży. Następnie przedstawiono im składającą się z 21 elementów listę zawierającą różne cechy takiego miejsca, z prośbą o zaznaczenie na skali (od nieważne do bardzo ważne), jak istotne byłyby dla nich poszczególne cechy. Uśrednienie wyników pozwoliło na zbudowanie swoistej hierarchii potrzeb, która zostanie przedstawiona na kolejnej stronie.

Oczekiwania wobec miejsca spotkań

Cechy potencjalnego miejsca spotkań zostały przedstawione na skali, która mogła przybrać wartości od 1 (wszyscy badani uznali cechę za mało ważną) do 3 (wszyscy badani uznali cechę za bardzo ważną). Wśród sześciu cech z najwyższym priorytetem (średnia powyżej 2,5) widać ewidentnie potrzebę miejsca **niezależnego od warunków pogodowych** (pod dachem), **dostępnego ekonomicznie** (w odróżnieniu np. od lokali gastronomicznych) i **logistycznie** (blisko przystanku). Poza tym powinna to być **przestrzeń wygodna i pozwalająca na rozwijanie własnych pasji**.

Wykres 12.
Oczekiwania wobec miejsca spotkań młodzieży

Lp.	Kobiety		Mężczyźni	
	Cecha	Średnia	Cecha	Średnia
1	Darmowy wstęp	2,82	Darmowy wstęp	2,70
2	Przestrzeń pod dachem, ogrzewana	2,78	Przestrzeń do uprawiania własnego hobby	2,53
3	Wygodne siedziska, poduszki i pufy	2,77	Przestrzeń pod dachem, ogrzewana	2,52
4	Bliskość przystanku autobusowego	2,68	Przestrzeń na świeżym powietrzu	2,51
5	Przestrzeń do uprawiania własnego hobby	2,64	Wygodne siedziska, poduszki i pufy	2,47
6	Informacje o imprezach, zajęciach, spotkaniach organizowanych dla młodych w Suwałkach	2,63	Bliskość przystanku autobusowego	2,46

Oczekiwania wobec miejsca spotkań

Ogólna średnia wskazań dla badanych osób w różnym wieku nie jest zróżnicowana, widać natomiast różnice pomiędzy wskazaniami respondentek i respondentów. Średnia wskazań dla kobiet wyniosła 2,44, podczas gdy dla mężczyzn 2,18, co oznacza, że kobiety częściej wskazywały na cechy potencjalnego miejsca jako „bardzo istotne”. Można to tłumaczyć większym niezadowoleniem respondentek wobec obecnej liczby dostępnych dla młodzieży miejsc spotkań w Suwałkach. W tabeli obok przedstawiono sześć najbardziej priorytetowych cech według respondentek i respondentów wraz z uśrednionym wynikiem.

Oczekiwania wobec miejsca spotkań

Pewne oczekiwania zmieniają się również z wiekiem.

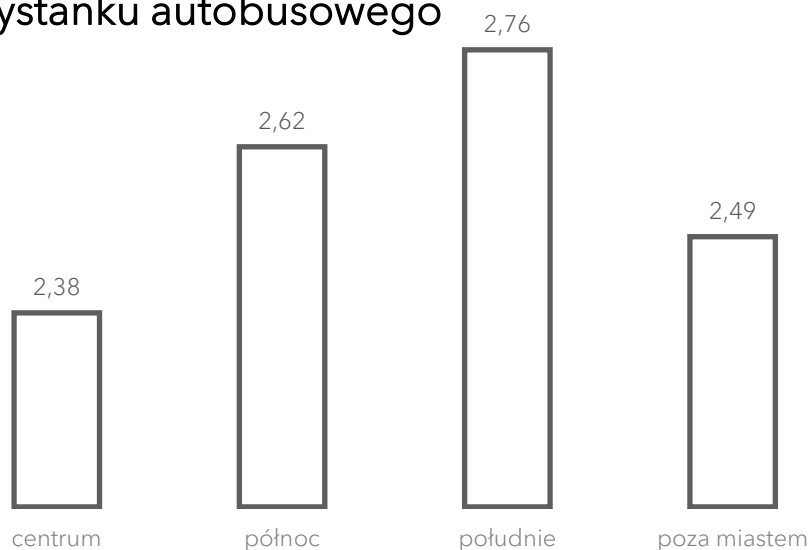
- **Młodszy badani (w wieku 11-15 lat)** wyraźnie częściej wskazywali na potrzeby: pokoju ciszy (pomieszczenia ograniczającego bodźce z zewnątrz) oraz dostępu do gier typu piłkarzyki, rzutki, itp.
- **Starsi badani (16 i więcej lat)** wskazywali na: późne godziny otwarcia, koncerty i wydarzenia muzyczne oraz warsztaty rękodzielnicze. Oczekują również od takiego miejsca dostępu do informacji o imprezach, zajęciach, spotkaniach organizowanych dla młodych w Suwałkach.

Innymi słowy, im starsi badani, tym bardziej sprecyzowane oczekiwania wobec uczestnictwa w kulturze. W tej grupie widać również potrzebę powiązania godzin otwarcia takiego miejsca z innymi obowiązkami, co w praktyce oznacza otwarcie do późnej pory.

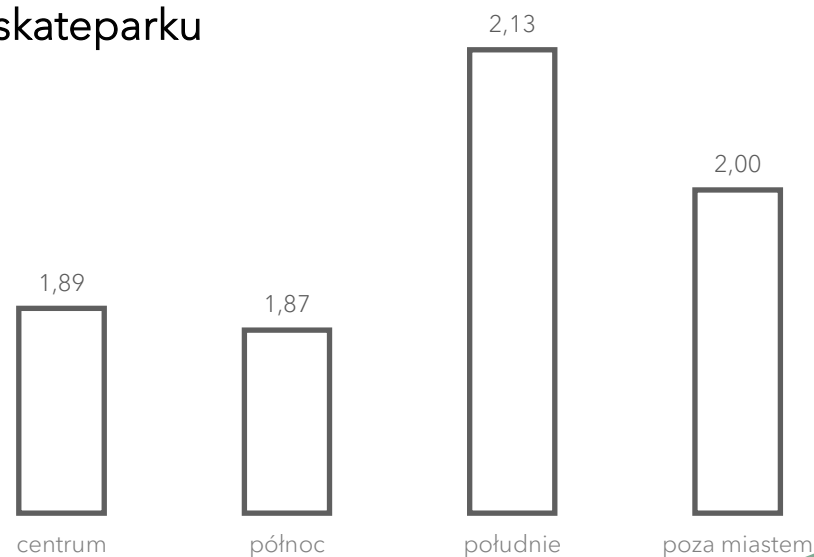
Oczekiwania wobec miejsca spotkań

Oczekiwania wobec miejsca spotkań rozkładają się podobnie wśród mieszkańców różnych części Suwałk lub okolic poza dwoma wyraźnymi wyjątkami. Pierwszy z nich dotyczy bliskości przystanku autobusowego, która jest stosunkowo mało istotna dla badanych mieszkańców centrum, natomiast istotniejsza dla mieszkańców północy i – przede wszystkim – południa Suwałk. Wśród tej kategorii osób badanych bliskość przystanku autobusowego była cechą, która otrzymała drugi najwyższy priorytet (tuż za darmowym wstępem). Mieszkańcy południowej części miasta częściej zwracali również uwagę na potrzebę bliskości boiska lub skateparku, która dla badanych osób z centrum i północy była najrzadziej priorytetyzowaną cechą.

Wykres 13. Wskaźnik potrzeby bliskości przystanku autobusowego

Wykres 14. Wskaźnik potrzeby bliskości boiska lub skateparku

Kategoria oferty	Liczba wskazań
Gry planszowe	14
Rysowanie, malowanie	13
Garncarstwo, ceramika, lepienie z gliny	9
Zajęcia muzyczne	9
Zajęcia taneczne	8
Darmowa siłownia z ciężarami	7
Gra na instrumentach (lekcje, jam sessions)	7
Czytanie książek, klub książki	7
Mahjong	6
Gra w szachy	5
Karaoke	5
Szydełkowanie, dzierganie	5
Warsztaty kulinarne	5
Dyskusyjny Klub Filmowy	4
E-sport	4
Robotyka	4
Warsztaty psychologiczne	4
Warsztaty kreatywności	4
Warsztaty botaniczne, zielarskie, ogrodnicze	4
Inne rodzaje nauk plastycznych	4

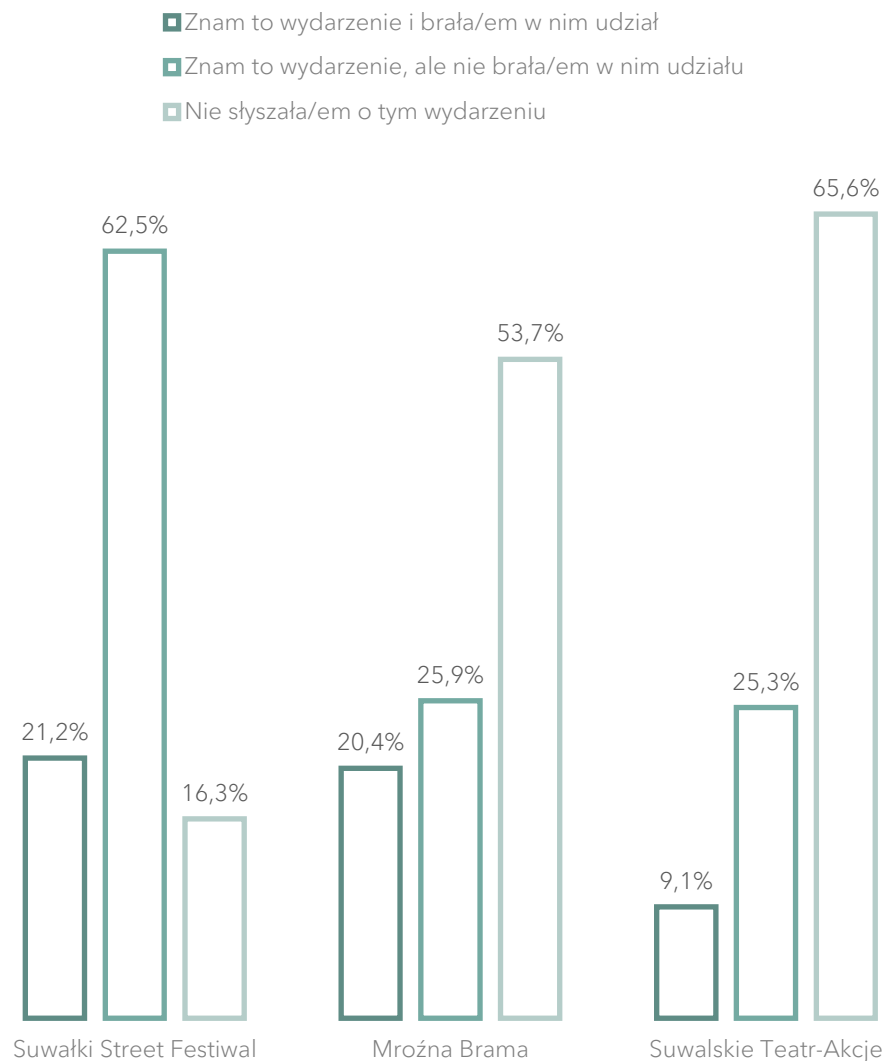
Oczekiwana oferta

Badani zostali również poproszeni o to, aby w pytaniu otwartym opisać jakiego rodzaju oferty oczekiwaliby od wyobrazonego miejsca spotkań młodzieży w Suwałkach. Odpowiedzi respondentek i respondentów zostały następnie przydzielone do wspólnych kategorii. W tabeli obok przedstawiono 20 najpopularniejszych kategorii odpowiedzi (każda z nich została wskazana przez przynajmniej 4 osoby badane). Dominują w nich zajęcia typowe dla oferty ośrodków kultury, z większym naciskiem na swobodne, towarzyskie spędzanie czasu (np. gry planszowe, mahjong, karaoke).

Informacje zebrane w wywiadzie grupowym podkreślają dodatkowo, że prócz tematyki zajęć, dla młodych osób często ważna jest też ich forma. Preferowane są formy możliwie elastyczne, dające dużą swobodę, oparte na nisko zhierarchizowanych relacjach (raczej wspólnota pasjonatów, aniżeli relacja instruktor-uczeń).

Znajomość istniejącej oferty

Respondentki i respondenci zostali również spytani o to, które ze skierowanych do młodych ludzi wydarzeń kulturalnych organizowanych w Suwałkach rozpoznają oraz czy w nich uczestniczą. Zapytano konkretnie o trzy wydarzenia: Suwałki Street Festiwal, Mroźna Brama, Suwalskie Teatr-Akcje. Jak pokazuje wykres, co piąta osoba badana kiedykolwiek brała udział w pierwszych dwóch, natomiast co dziesiąta w Suwalskich Teatr-Akcjach. Suwałki Street Festiwal jest jedynym powszechnie rozpoznawalnym wydarzeniem (nie słyszało o nim tylko 16,3% badanych). W pozostałych przypadkach, badani nie znający w ogóle tych wydarzeń stanowili większość (Mroźna Brama - 53,7%; Suwalskie Teatr-Akcje - 65,6% odpowiedzi). Wskaźniki te wydają się wysokie, biorąc pod uwagę, że w badaniu brały udział osoby ogólnie zainteresowane spędzaniem wolnego czasu poza domem. Pokazuje to ciągłą potrzebę docierania z informacjami o ofercie wydarzeń do młodych ludzi z Suwałk i okolic.

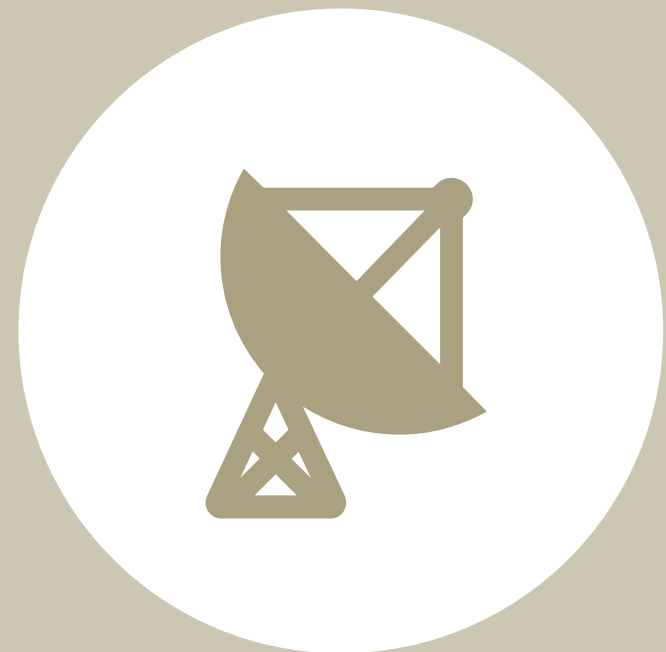

Wykres 15.
Znajomość i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych w Suwałkach

Znajomość istniejącej oferty

Ponadto, w odniesieniu do trzech powyższych wydarzeń ustalono, że:

- Mroźna Brama jest wydarzeniem najbardziej sfeminizowanym. Uczestniczyło w nim 26% badanych respondentek oraz 13,8% respondentów. Należy również zauważyć, że badane osoby niebinarne zadeklarowały udział jedynie w tym wydarzeniu, co sugeruje jego dostępność i inkluzywność.
- Respondentki częściej wskazywały, że słyszały o danym wydarzeniu, ale w nim nie uczestniczyły, podczas gdy respondenci w ogóle o nich nie słyszeli. Sugeruje to różnice zainteresowań, ale również konieczność namysłu nad kanałami i sposobami komunikacji o wydarzeniach wśród młodych kobiet i mężczyzn.
- Mroźna Brama okazała się wydarzeniem stosunkowo najmniej znanym i rzadziej odwiedzanym wśród najmłodszej kategorii badanych (w wieku 11-15 lat).

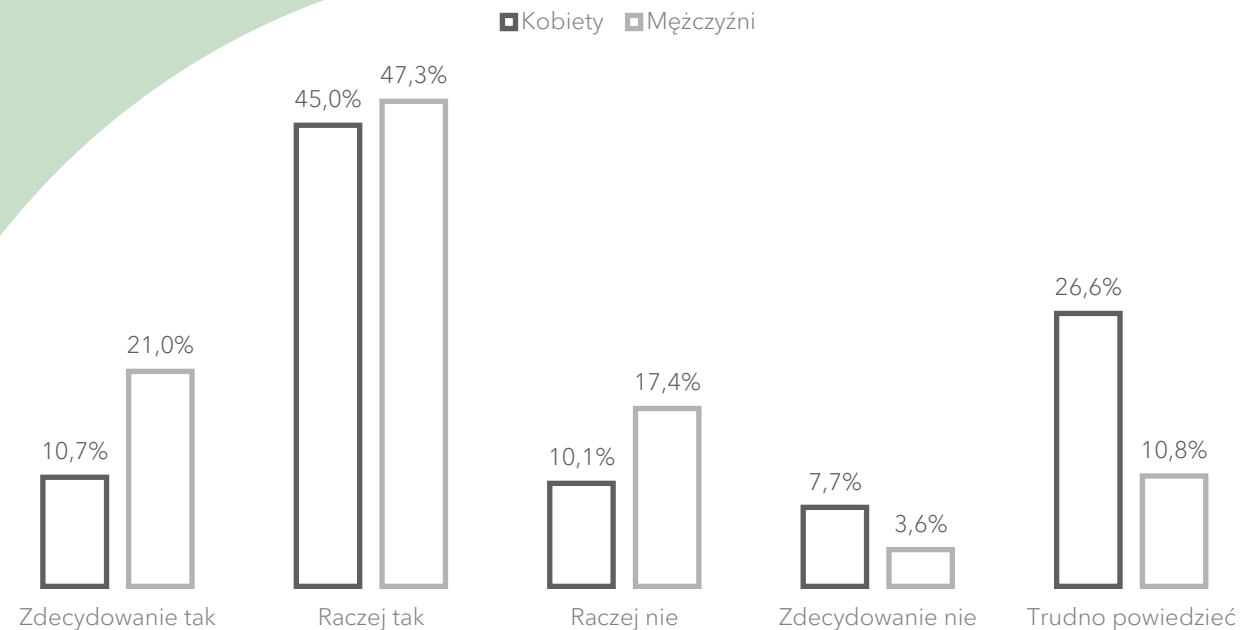
Znajomość istniejącej oferty

Osoby badane zapytano również o to, czy znają jakieś inne wydarzenia organizowane w Suwałkach, które ich zdaniem są skierowane do młodych ludzi. Pięć takich wydarzeń zostało wspomnianych więcej niż raz. Zostały one zestawione w tabeli obok.

Wydarzenie	Liczba wskazań
Suwałki Blues Festival	19
Dni Suwałk	10
Festiwal Wigraszek	4
Street food pod Plażą	4
Pokaż akrobatyczny "Airshow"	3

Poczucie jakości życia w mieście

Badanie miało na celu ustalenie postaw młodych mieszkańców i mieszkank Suwałk wobec możliwości spędzania wolnego czasu w tym mieście. Odpowiedzi wskazały, że w tej sferze istnieje wiele niezaspokojonych potrzeb. Jednocześnie osoby badane najczęściej deklarowały, że Suwałki są dobrym miejscem do życia. Ze twierdzeniem takim zgadza się troje z pięciu osób badanych, w tym 15,2% badanych osób jest tego zdecydowanie pewna. Jednocześnie można zauważyć różnice w poszczególnych grupach osób badanych. Wykres obok pokazuje rozkład odpowiedzi wśród respondentek i respondentów pokazujący, że kobiety wykazują się mniej entuzjastyczną postawą również wobec ogólnego zadowolenia z mieszkania w Suwałkach, częściej też nie potrafią wyrazić na ten temat jednoznacznego sądu. Widać też wyraźne tąpnięcie w opiniach pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi. Wśród osób w wieku 11-15 lat tylko 10,8% nie zgadza się ze stwierdzeniem, że Suwałki są dobrym miejscem do życia. Wśród starszych badanych wskaźnik ten rośnie dwukrotnie i sięga 22,2%. Pokazuje to być może konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na potrzeby i postawy suwalskiej młodzieży na poziomie szkoły średniej oraz młodych dorosłych.

Wykres 16.
Czy Suwałki są dobrym miejscem do życia?

Poczucie jakości życia w mieście

Wspomniane poczucie jakości życia wiąże się z wieloma czynnikami i sferami funkcjonowania, często uważanymi za istotniejsze niż spędzanie wolnego czasu, np. z możliwościami edukacji w określonych kierunkach, wyobrażeniami o lokalnym rynku pracy, rynkiem mieszkaniowym, dostępnością usług medycznych itp. Niemniej jednak możliwości ciekawego spędzania wolnego czasu są z pewnością podstawą do budowania więzi społecznych (wewnątrz- i międzypokoleniowych) oraz poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania. Zadbanie o potrzeby młodych ludzi wobec spędzania wolnego czasu jest więc tym istotniejsze, że ponad połowa z osób badanych (54%) deklaruje zamiar opuszczenia Suwałk po ukończeniu obecnego stopnia edukacji. Badanych zdecydowanie pewnych swojego pozostania, jest tylko 5%.

